

TOELATINGSCRITERIA REGISTER SOCIALE ONDERNEMINGEN

De Code Sociale Ondernemingen is 'principle-based' en stimuleert sociale ondernemingen tot nadenken over- en zelf maximaal implementeren van de principes van de Code. In de Code wordt ieder van de vijf principes gevolgd door een praktische uitwerking. Samen vormen deze uitwerkingen de basis voor de toelatingscriteria tot het Register Sociale Ondernemingen. De toelatingscriteria worden gehanteerd volgens het 'pas toe of leg uit' beginsel. Een sociale onderneming licht toe op welke wijze de onderneming aan het criterium voldoet. Als de onderneming er niet aan voldoet, legt de onderneming uit wat daaraan in de weg staat, en welke afwegingen zijn gemaakt. Hieronder volgt een uitwerking van de toelatingscriteria.

WIE KAN WORDEN TOEGELATEN IN HET REGISTER?

Om in het Register van de Code Sociale Ondernemingen te worden opgenomen, dient een onderneming aan criteria te voldoen. Deze zijn gebaseerd op de vijf principes van de Code en draaien om één centraal uitgangspunt: **impact first**.

Een onderneming kan actief zijn in een of meerdere impactgebieden. Denk aan het verhogen van arbeidsparticipatie, het verbeteren van de zorg, het verhogen van sociale cohesie in wijken of buurten, het bijdragen aan duurzame of circulaire productie, de voedsel- of energietransitie, of het werken aan een eerlijke internationale handelsketen.

Het register van de Code Sociale Ondernemingen is bedoeld voor ondernemingen die een product of dienst leveren en dit zijn gaan doen om een maatschappelijk probleem op te lossen. Het is niet bedoeld voor reguliere (semi)overheid organisaties zoals bijvoorbeeld zorg, onderwijs of sociale woningbouw en niet voor NGO's.

Rechtsvorm:

De volgende rechtsvormen kunnen in aanmerking komen voor kwalificatie van een sociale onderneming:

- Besloten Vennootschap
- Stichting
- Coöperatie
- Naamloze Vennootschap

NB: Een eenmanszaak en VOF (vennootschap onder firma) bieden te weinig houvast om te zorgen dat de grondslag "impact first" geborgd is en blijft. Zij komen onder voorwaarden in aanmerking voor [aspirant deelname](#). Een voorwaarde kan zijn dat zij binnen een bepaalde termijn alsnog één van de kwalificerende rechtsvormen hebben aangenomen.

Daarnaast dient de onderneming aan de criteria van een onderneming te voldoen en financieel en bestuurlijk zelfstandig te opereren. Denk daarbij aan dat de onderneming:

- een product of dienst levert
- meerdere opdrachtgevers heeft
- de inkomsten van de onderneming voor minder dan 50 % uit subsidies of donaties bestaat
- als organisatie zelf de strategie van de organisatie kan bepalen
- als organisatie zelf de prijs van het product of dienst kan bepalen/prijzen tot stand komen in vrije onderhandeling

NB: Indien de sociale onderneming uit meerdere juridische entiteiten bestaat met dezelfde merknaam, dan kunnen alleen de juridische entiteiten gezamenlijk aanmelden. Zij worden dan ook allemaal beoordeeld. Dit omdat anders ten onrechte entiteiten met dezelfde naam als sociale onderneming worden gezien terwijl ze dat mogelijk niet zijn.

PRINCIPE 1: MISSIE – GEBORGD EN MEETBAAR

Opzet

Missie/visie/strategie is beschreven en gepubliceerd op de website.

- **Missie:** aan de oplossing van welk(e) maatschappelijk(e) vraagstuk(ken) de onderneming bijdraagt.
- **Visie:** wat de onderneming doet om dit/deze maatschappelijke vraagstuk(ken) aan te pakken.
- **Strategie:** inzicht in hoe de onderneming haar maatschappelijke doelen bereikt.

Daarbij is ook belangrijk dat de onderneming geen schade toebrengt aan mens en milieu in het algemeen.

Borging

De statuten:

- Bij de 'doelomschrijving' in de statuten wordt expliciet benoemd aan de oplossing van welk maatschappelijk vraagstuk de onderneming bijdraagt (de missie).
- De statuten beschrijven aan welke eisen de besluitvorming moet voldoen ten aanzien van de aanpassing van de statutaire doelomschrijving.

Uitwerking:

De missie, visie en strategie is doorvertaald naar de beoogde effecten, output, activiteiten en input, bijvoorbeeld met behulp van een Theory of Change. Bovenstaande wordt gepubliceerd op de website.

- Inputs: de benodigde middelen om de activiteiten goed te kunnen uitvoeren
- Activiteiten: de acties die worden ondernomen om beoogde effecten te bereiken
- Outputs: dat wat de activiteiten concreet opleveren
- Effecten: de veranderingen die worden bereikt,

Impactrapportage:

Jaarlijks publiceert de onderneming een impactrapportage, minimaal op output niveau (zie voor de verschillende niveaus [het Impactpad](#)), die inzichtelijk maakt in hoeverre de maatschappelijke doelen (die gerelateerd zijn aan de missie) zijn bereikt.

PRINCIPE 2: STAKEHOLDERS – BEPALING EN DIALOOG

Stakeholderbepaling:

De onderneming brengt haar meest relevante stakeholders in kaart in een publiek toegankelijk document. Deze wordt jaarlijks herijkt en aangepast waar nodig.

Stakeholderdialogoog:

De onderneming legt uit (en publiceert dit op de website) hoe de stakeholders actief betrokken (gaan) worden bij in ieder geval strategie ontwerp en de evaluatie van de gerealiseerde impact.

PRINCIPE 3: FINANCIËN – IN OVERLEG EN ZORGVULDIG AFGEWOGEN

Financieel beleid:

- De onderneming legt uit hoe het financieel beleid de "impact first grondslag" ondersteunt, bijvoorbeeld door middel van een reserve en voorzieningenbeleid waarin (het streven naar) een impactreserve en of dividendbeperking/vermogensuitkering (indien van toepassing) is opgenomen. Het financieel beleid wordt gepubliceerd op de website. Deze wordt jaarlijks herijkt en aangepast waar nodig.
- De onderneming voert een gematigd beloningsbeleid en publiceert hierover op de website, bijvoorbeeld door de factor tussen de hoogste en laagste arbeidsvoorwaarden en/of de relatie met de WNT in beeld te brengen. Het beloningsbeleid wordt jaarlijks herijkt en aangepast waar nodig.

Borging

- De onderneming legt uit hoe de "impact first grondslag" in het financieel beleid geborgd blijft, bijvoorbeeld door prioriteitsaandelen, statutaire vastlegging van dividendbeperking en of een raad van toezicht/ advies die toeziet hierop.
- De onderneming legt uit hoe de "impact first grondslag" in het financieel beleid geborgd blijft in geval van verkoop of staking, bijvoorbeeld door statutaire vastlegging van wat er dan gedaan wordt met de opbrengst.

PRINCIPE 4 IMPLEMENTATIE: REGISTREREN EN REFLECTEREN

Actieve participatie:

- De onderneming is bereid om – voorafgaand aan eventuele toelating tot het Register – actief mee te werken aan een formele beoordeling op het voldoen aan deze Toelatingscriteria.
- De onderneming is bereid om – na toelating tot het Register – eenmaal per twee jaar actief mee te werken aan een formele beoordeling op het voortdurende voldoen aan deze Toelatingscriteria.
- De onderneming is bereid om – na toelating tot het Register – eenmaal per twee jaar actief mee te werken aan een peer review door twee collega-ondernemers uit het Register.
- In het kader van 'als het beter kan doe het dan' stelt de ondernemer zich lerend op en zoekt altijd naar een manier de principes van de Code maximaal te implementeren in de onderneming.
- De onderneming is bereid om – na toelating tot het Register – eenmaal per twee jaar zelf op te treden als peer reviewer bij een collega-onderneming uit het Register.

PRINCIPE 5: TRANSPARANTIE – ACTIEF EN TOEGANKELIJK

Publiek toegankelijke informatie op de website van de onderneming:

- Missie, visie en strategie
- Statuten van de onderneming
- Stakeholderbeleid
- Jaarlijkse impactrapportage
- Financieel beleid en beloningsbeleid

- Wettelijk verplichte jaarstukken
- Governance en zeggenschapsstructuur